

MEMÒRIA ANUAL

2018

Objectius

| Som un equip multidisciplinar de professionals agrupats amb la voluntat de treballar per aconseguir una societat més justa i respectuosa amb el medi ambient.

Les nostres activitats se centren en la realització d'investigacions i projectes innovadors en els àmbits del medi ambient, l'economia social, el desenvolupament sostenible i la cooperació internacional, així com la sensibilització i formació en l'àmbit de la gestió ambiental. Totes les nostres activitats estan orientades per la nostra visió i missió:

Visió: Una societat ecològicament sostenible i socialment justa.

Missió: Contribuir a la transformació social a través de l'execució de projectes innovadors i/o socialment rellevants en l'àmbit del desenvolupament sostenible, i la comunicació dels seus resultats.

Àmbits de treball

| Medi ambient i societat

Des de l'ecologia política i la justícia ambiental impulsem projectes, en àmbits tan diversos com l'alimentació, la política i la gestió pesquera o els indicadors ambientals. A través d'aquests tractem de que la resolució de les problemàtiques ambientals serveixi per aconseguir, al mateix temps, una economia i unes polítiques socialment més justes.

| Economia ecològica i fiscalitat ambiental

La desatenció del sistema econòmic a les qüestions ambientals ha estat una de les principals causes de nombroses afectacions ecològiques. Apliquem l'anàlisi econòmic en àmbits diversos (aigua, energia, residus, canvi climàtic, territori o biodiversitat, entre d'altres) i dissenyem l'aplicació d'instruments de política econòmica ambiental en aquestes àrees.

| Gestió dels residus

La generació de residus s'ha convertit en un problema principal en les nostres societats. Volem aportar idees que permetin anar a l'arrel del problema, focalitzant els aspectes preventius de la gestió dels residus i millorant substancialment els resultats de recollida selectiva.

| Gestió de l'energia

L'energia constitueix la base del nostre funcionament. L'actual model energètic presenta nombrosos impactes ambientals i socials negatius. Treballem per assolir un nou model energètic basat en l'ús racional de l'energia i en les energies renovables.

Equip, estructura i govern

L'organització i estructura de la Fundació consta del Patronat, l'Equip de gestió i treball, i col·laboracions sota la figura de Fellowships.

El 2018 el Patronat està format per quatre membres, persones físiques, de les quals exerceixen com a President, **Juanjo Iraegui Navarro** i com a Secretari, **Ignasi Puig Ventosa**. El Patronat constitueix el màxim òrgan de govern institucional de la Fundació, i té la competència de definir, seguir i vetllar pel compliment dels objectius fundacionals. El Patronat estableix l'estratègia de la Fundació a curt i mitjà termini, marc a partir del qual es desenvolupa tota l'activitat de la Fundació. L'esmentada estratègia es plasma en el nostre **Pla Estratègic 2017-2020**.

L'equip de treball de la Fundació consta de **14 persones**, un equip multidisciplinari de professionals agrupats amb la voluntat de treballar per aconseguir una societat més justa i respectuosa amb el medi ambient. Volem aportar noves idees que ens permetin aconseguir una societat ambiental, social i econòmicament més sostenible, convertir-les en realitat i comunicar a la societat els resultats obtinguts.

Durant l'any 2018, la Fundació va comptar amb la col·laboració de dos "Fellows", que van realitzar activitats de recerca : **Dr. Gabriel Weber** (ESSCA School of Management, Angers) y **Dr. Santiago Gorostiza** (ICTA, Barcelona).

El 2018 es van dur a terme dues estades de recerca per part de **Giorgia Faraca** (DTU-Technical University of Denmark) (novembre 2017 - febrer 2018) i **Eldbjørg Blikra** (Aarhus University, Dinamarca) (febrer 2018 - maig 2018).

Xarxes i aliances

| La Fundació ENT participa en diferents projectes col·lectius de forma estable:

Revista Ecología Política- Cuadernos de debate internacional

La revista "Ecología Política", de periodicitat semestral, és una revista d'àmbit internacional que reflexa el debat existent entorn els temes ecològics, posant especial èmfasi en els conflictes ambientals. Referent per activistes i acadèmics de l'àmbit del medi ambient a l'Estat espanyol i Llatinoamèrica des de la seva fundació el 1991; des de 2013 l'editem la Fundació ENT i Icaria editorial.

MedReAct

Iniciativa conjunta a través de la qual portem a terme els projectes marins a la Mediterrània. MedReAct neix a iniciativa de diferents persones i ONG que ja treballàrem conjuntament per promoure una ambiciosa reforma de la Política Pesquera Comuna (PCP) en el marc de la coalició OCEAN2012 a Grècia, França, Itàlia i Espanya.

La missió de MedReAct és catalitzar accions per a la recuperació dels ecosistemes marins a la Mediterrània garantint-ne un ús just i responsable a llarg termini.

Seas At Risk

És una àmplia coalició d'ONG ambientals que promou polítiques ambicioses per a la protecció marina a nivell europeu i internacional. L'àmbit de treball d'aquesta coalició abasta camps tan diversos com les àrees marines protegides, governança marítima, pesca i aqüicultura, transport marítim i crisi climàtica, deixalles marines o, entre d'altres, l'impacte de la mineria d'aigües profundes.

Xarxa de custòdia del territori

Som membres d'aquesta organització sense ànim de lucre constituïda per entitats, institucions i persones que volen impulsar el desenvolupament de la custòdia del territori a Catalunya. La XCT creu en la necessitat i en l'oportunitat de capacitar la societat civil perquè pugui tenir un paper actiu i directe en la conservació del territori.

ACR+

Xarxa internacional de ciutats i regions que comparteixen l'objectiu de promoure una gestió sostenible dels recursos i accelerar la transició cap a una economia circular en els seus territoris i més enllà. L'economia circular exigeix la cooperació entre tots els actors i ACR+ està oberta a altres actors clau en el camp de la gestió dels recursos, com ONGs, institucions acadèmiques, consultories o organitzacions privades.

Projectes 2018

1

La Fundació ENT ha dut a terme diversos projectes a diverses escales (local, estatal, regional i europea) i per a una gran varietat de clients (administració pública, ONG, sindicats, universitats, etc.) en els diferents àmbits de treball.

Duem a terme projectes principalment relacionats amb el desenvolupament i implementació de polítiques públiques, centrant-nos en l'àmbit de l'elaboració, l'anàlisi i la gestió de les mateixes, constituint així la concreció de la nostra missió i visió.

Aquí un resum dels més destacats del 2018:

ANÁLISIS SOCIO-ECONÓMICO DE LA CUSTODIA DEL TERRITORIO EN ESPAÑA (2018-2019)

Finançat per la Fundación Biodiversidad (Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente)

El projecte realitza un diagnòstic socioeconòmic de la custòdia del territori (CdT), considerant una anàlisi institucional, l'anàlisi de l'impacte en el coneixement tradicional i sobre els beneficis econòmics. La pertinència d'aquest projecte resideix en la contribució al coneixement i posada en valor de la CdT com a model de gestió d'espais públics i privats.

Research paper on a European tax on plastics

POSITION PAPER ON A EUROPEAN TAX ON PLASTICS (2018)

Per encàrrec de Zero Waste Europe

Recomanacions per a un possible impost europeu sobre el plàstic, partint de l'anàlisi d'experiències prèvies i de la teoria sobre fiscalitat ambiental, així com de l'exploració del mercat i els agents del plàstic.

<https://zerowasteurope.eu/downloads/research-paper-on-a-european-tax-on-plastics/>

Projectes 2018

2

DECENTRALIZED MANAGEMENT SCHEME FOR INNOVATIVE VALORIZATION OF URBAN BIOWASTE - DECISIVE (2016-2020)

Finançat per la Comissió Europea

Des de setembre de 2016 fins a agost de 2020, la Fundació ENT participa en un projecte de recerca dins del programa europeu H2020 i que està coordinat per l'Institut National de Recherche en Sciences et Technologies pour l'Environnement et l'Agriculture (França), conjuntament amb diferents socis de la UE. El projecte proposa canviar el present metabolisme urbà per a la matèria orgànica (aliments, plantes, etc.), l'energia i els residus biològics cap a una economia més circular i avaluar l'impacte d'aquests canvis en tot el cicle de gestió de residus. Per tant, el desafiament serà passar d'una "caixa gris" urbana, que implica principalment la importació de béns i la gestió de residus des de i cap a fora del context urbà, a una organització cooperativa de les xarxes intra i peri-urbanes que permeti la valorització local i descentralitzada dels residus orgànics, a través de la producció l'energia i bioproductes.

<http://www.decisive2020.eu/>

END OVERFISHING IN NORTHWESTERN EUROPE (2017-2018)

Per encàrrec de Pew Charitable Trust

A principis de 2014 va començar una nova era per a la gestió de la pesca a la Unió Europea. És l'any que va entrar en vigor una nova política pesquera comuna, el principal objectiu de la qual és restaurar les poblacions de peixos i posar fi a la sobrepesca com a molt tard el 2020. Durant els cinc anys anteriors, Pew Charitable Trust i altres 192 organitzacions van treballar a través d' la coalició OCEAN2012 per donar suport a una reforma ambiciosa. Tot i que el procés va tenir èxit, la sobrepesca està lluny d'acabar. La legislació s'ha d'aplicar correctament perquè la política pesquera en vigor assoleixi els objectius.

Perquè això passi, Pew Charitable Trust va llançar una campanya centrada en acabar amb la sobrepesca en les aigües nord-occidentals d'Europa. La Fundació ENT actua com a consultor de Pew per a Espanya i França en aquesta campanya.

Projectes 2018

3

L'EFFECTIVITAT DELS IMPOSTOS SOBRE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA A ESPANYA (2017-2018)

Finançat per l'Institut de Estudios Fiscales

L'Institut de Estudios Fiscales (Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques) va concedir a Ignasi Puig (Fundació ENT) el projecte de recerca "L'efectivitat dels impostos sobre la contaminació atmosfèrica a Espanya". El projecte realitza un estudi comparatiu dels impostos autonòmics existents a l'Estat, tractant d'analitzar la incidència que hagin pogut tenir. Així mateix, es discuteixen les possibilitats de la seva reforma en base al dret comparat i els límits de la normativa comunitària, la possible generalització d'aquests impostos a altres comunitats autònomes, així com les seves possibilitats d'harmonització.

REVISIÓ, SELECCIÓ I PROPOSTA D'INCENTIUS FISCALS SOBRE CUSTÒDIA DEL TERRITORI A INTRODUIR A LES ORDENANCES FISCALS TIPUS DE LES DIPUTACIONS (2018-2019)

Per encàrrec de la Xarxa de Custòdia del Territori en el marc del projecte LIFE ELCN (European land conservation network)

Partint de les propostes d'incentivar localment la custòdia del territori ja identificades el projecte avalua la possibilitat d'incloure algunes d'aquestes propostes a les ordenances fiscals tipus de les diputacions provincials. El projecte també analitza les accions efectuades per diferents municipis en relació amb afectar un percentatge de l'IBI a conservació del territori.

Projectes 2018

4

INSTRUMENTOS FISCALES PARA LA ECONOMÍA CIRCULAR EN ESPAÑA (2018-2019)

Finançat per l'Instituto de Estudios Fiscales

El projecte té com a objectiu realitzar un recull i comparació sistemàtica d'instruments fiscals disponibles per donar suport a la implementació de l'economia circular a Espanya, així com una valoració sobre la seva aplicabilitat a mig termini. Per aconseguir aquest objectiu es realitzarà una revisió dels aspectes teòrics, pràctics, legals i fiscals que comporta l'economia circular com a marc de treball a la Unió Europea, i en particular el marc teòric establert per la Fundació Ellen MacArthur.

EL VALOR DELS ALIMENTS

EINES PER A LA REFLEXIÓ SOBRE EL VALOR DELS ALIMENTS (2017-2019)

Finançat per l'Agència de Residus de Catalunya

El projecte es duu a terme conjuntament amb l'Associació Naturalistes de Girona i amb el finançament de l'Agència de Residus de Catalunya. El projecte es planteja com a continuïtat del projecte "El valor dels aliments". Mitjançant l'ús d'indicadors ambientals de producció alimentària (p.e., consum d'aigua, petjada de carboni, etc.) i incorporant els factors cultural i econòmic (p.e., orígens del plat o aliment, valor econòmic, etc.) s'ha creat una metodologia que posa en relleu el valor dels aliments. És accessible mitjançant un aplicatiu web d'ús lliure, que també recull receptes típiques consumides a Catalunya al llarg de l'any, etc. Es difonen també diferents activitats de conscienciació sobre la problemàtica del malbaratament alimentari.

<https://www.elvalordelsaliments.cat/>

Revista *Ecología Política*

www.ecologiapolitica.info

La revista "Ecología Política. Cuadernos de debate internacional", de periodicitat semestral, és una revista d'àmbit internacional que reflecteix el debat existent entorn dels temes ecològics, posant especial èmfasi en els conflictes ambientals. Referent per activistes i acadèmics de l'àmbit del medi ambient a Espanya i Llatinoamèrica des de la seva fundació el 1991, des de 2013 la coediten la Fundació ENT i Icaria editorial. Des de 2006 coordinem el secretariat tècnic de la revista.

El 2018 es van publicar els següents números:

#56 China | Desembre 2018

Aquest número tracta conflictes ambientals actuals, que es poden dividir en dos grans temàtiques: l'ecologia política de la Xina dins les seves fronteres i l'ecologia política de la Xina fora d'aquestes, particularment a Amèrica Llatina. Compta amb articles que presenten en profunditat conflictes ambientals en diferents regions de la República Popular de la Xina (així com Taiwan i Tibet), i articles sobre els impactes i mobilitzacions en relació al desenvolupament econòmic i extractivisme xinès a Perú, Colòmbia i Equador. <http://ow.ly/sTRO30n9Y0N>

#55 Índia y Sur de Àsia | Juny 2018

Inclou debats sobre els impactes relacionats amb les polítiques extractivistes a la zona, les narratives dels conflictes ambientals i les alternatives al desenvolupament i al voltant de la gestió dels recursos naturals en el sud d'Àsia. Aquest número contribueix a la

difusió del Projecte EnvJustice (www.envjustice.org) de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona. Diversos articles es basen en l'Atlas de Justícia Ambiental (www.ejatlas.org), un mapamundi de moviments de justícia ambiental generat a través de la coproducció de coneixement d'activistes i acadèmics, que el maig del 2018 presenta 2450 casos a tot el món, 275 d'ells a l'Índia.

<http://ow.ly/aRSL30n9XVX>

El 2018 també es van alliberar dos números, fins el moment només disponibles per a subscriptores y subscriptors:

#54 Ecofeminismos | Desembre 2017

Recull perspectives i debats feministes que desvetllen les correlacions entre l'opressió de les dones i la destrucció de la natura. Els ecofeminismes no només denuncien la violència patriarcal contra les dones i contra totes les formes de vida no humana a escala global, sinó que proposen alternatives basades en principis ecologistes, sempre amb la salut dels ecosistemes i la cura de la vida com a centre amb la finalitat de garantir un futur habitable per a tothom. <http://ow.ly/GgQ530n9Y6y>

#53 Antropoceno | Juny 2017

Pretén reforçar el debat acadèmic i la reflexió sobre la importància d'identificar els dispositius de poder darrere el discurs del Antropocè i sobre la necessitat d'encarar el tema de la justícia no només com a necessari, sinó com a crucial, mentre el canvi climàtic i els discursos més poderosos amenacen amb aguditzar i augmentar les diferències en un món ja profundament injust. <http://ow.ly/ntNq30n9Y8Q>

Recerca

1

La recerca és part essencial de les activitats d'ENT i s'estructura a través del nostre Pla de Recerca 2014-2020. L'aposta cap a la innovació de molts dels nostres projectes, i la rellevància dels resultats, la demostrem principalment mitjançant la participació en projectes de R+D+i, la difusió dels resultats en publicacions de prestigi i la participació en congressos. A més a més, internament portem a terme una avaluació del nivell d'innovació de cadascun dels projectes.

* Publiquem els resultats de les nostres investigacions i projectes en revistes tècniques i científiques d'àmbit nacional i internacional, llibres, informes i pàgines web.

* Organitzem i participem en conferències, congressos i tallers.

* Coordinem col·leccions de publicacions d'innovació ambiental.

ARTICLES DE RECERCA

Weber, G., Cabras, I., Calaf-Forn, M., Puig-Ventosa, I., D'Alisa, G. (2019) Promoting Waste Degrowth and Environmental Justice at a Local Level: The Case of Unit-Pricing Schemes in Spain. *Ecological Economics* 156: 306-317.

Weber, G., Calaf-Forn, M., Puig-Ventosa, I., Cabras, I., D'Alisa, G. (2018) The role of environmental organisations on urban transformation: The case of waste management in Esporles (Mallorca) *Journal of Cleaner Production* 195: 1546-1557.

Campos Rodrigues, L., Freire González, J., González Puig, A., Puig Ventosa, I. (2018) Climate Change Adaptation of Alpine Ski Tourism in Spain. *Climate*, 6 (2), 29.

Freire-González, J., Decker, C. A., Hall, J. W. (2018) A Linear Programming Approach to Water Allocation during a Drought. *Water*, 10(4), 363.

Freire-González, J., Ho, M. (2018) Environmental Fiscal Reform and the Double Dividend: Evidence from a Dynamic General Equilibrium Model. *Sustainability*, 10(2), 501.

Blikra, E., Martinez-Sanchez, V., Thomsen, M. (2018) A Review of Waste Management Decision Support Tools and Their Ability to Assess Circular Biowaste Management Systems. *Sustainability*, 10(10), 3720.

Recerca

2

Ertör, I., Ortega-Cerdà, M. (2018) The expansion of intensive marine aquaculture in Turkey: The next-to-last commodity frontier? *Journal of Agrarian Change*: 1-24.

Freire-González, J., Puig-Ventosa, I. (2018) Reformulating taxes for an energy transition. *Energy Economics*, 78: 312-323.

Weber, G., Calaf, M., Puig, I., D'Alisa, G. (2018) The role of environmental organisations on urban transformation: The case of waste management in Esporles (Mallorca). *Journal of Cleaner Production*, Volume 195: 1546-1557.

Gorostiza, S. and Saurí, S. (2019) "Naturalizing pollution: a critical social science view on the link between potash mining and salinization in the Llobregat river basin, northeast Spain", *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci*. Jan 21; 374(1764): 20180006.

Puig Ventosa, I., Roca Jusmet, J. (2018) La fiscalitat com a instrument de política ambiental (pp. 429-449) a VV.AA. "Cap a un model eficient i equitatiu". *Col·legi d'Economistes de Catalunya, 3r Congrés d'Economia i Empresa de Catalunya- Full papers*, 54.

Puig I., Sastre, S. Iriani, M. (2018) Una mirada a las tasas de residuos en España 2018. *Equipamiento y Servicios Municipales*, nº 185: 10-14.

Puig Ventosa, I., Pinos Flores, J., Banegas, F., Quezada, F., Delgado, G., Orellana, N., Saquisilí, S., Quindi, T., Chacón, G. (2018) Instrumentos económicos para la gestión de residuos de envases en Ecuador. *Ciencia Digital*, 2(2): 123-143.

Puig Ventosa, I., Martínez Sojos, A., Vicuña del Pozo, A., Córdova Vela, G., Álvarez Rivera, P. (2018) Subsidios a los Combustibles Fósiles en Ecuador: Diagnóstico y Opciones para su Progresiva Reducción. *Revista Iberoamericana de Economía Ecológica*, 28 (1): 73-92.

Freire González, J. (2018) ¿Por qué es necesario impulsar una Reforma Fiscal Ecológica? *Ambienta*, 125: 42-49.

Puig Ventosa, I. (2018) La efectividad de los impuestos sobre la contaminación atmosférica en España. *Papeles de trabajo, Instituto de Estudios Fiscales*, 4/2018.

Gorostiza, S., March, H. and Saurí, D. (2018) "Piercing the Pyrenees, connecting Catalonia to Europe: the ascendancy and dismissal of the Rhône water transfer project (1994-2016)" in Menga, F. & Swyngedouw, E. (Eds.), *Water, Technology and the Nation-State*. London, New York: Routledge, pp. 50-64.

Freire-González, J. (2018). Environmental taxation and the double dividend hypothesis in CGE modelling literature: a critical review. *Journal of Policy Modeling* 40(1): 194-223.

Saurí, S., Gorostiza, S. and Pavón, D. (2018) "Wet dreams with a grain of salt: desalination in Spain's water policy" in Williams, J. and Swyngedouw, E. (Eds.), *Tapping the Oceans. Seawater Desalination and the Political Ecology of Water*. Cheltenham, Northampton: Edward Elgar Publishing, pp. 24-39.

Sastre, S., Llopart, J., Puig, I. (2018) Mind the gap: A model for the EU recycling target applied to the Spanish regions. *Waste Management*, 79: 415-427.

Recerca

3

APORTACIONES EN JORNADES INTERNACIONALS

Chaparro, L. "Viabilidad para establecer un sistema de responsabilidad ampliada del productor, y otras acciones para mejorar la recogida y el reciclaje de envases de bebidas". SWITCHMED Forum sur la prévention des déchets marins. Rabat (Marroc), 10 de maig de 2018.

Puig, I. "Taxation, Welfare and Environment". Fórum Internacional Tributário. Sao Paulo (Brasil), 4-6 de juny de 2018.

Puig, I. "Pago por generación e incentivos a la prevención de residuos a escala municipal". INTHERWASTE Thematic Seminar #4. Córdoba (Espanya), 13-14 de juny de 2018.

Martinez, V. "Análisis de costes de ciclo de vida sobre la gestión del desperdicio de alimentos en Dinamarca: Importancia de los efectos indirectos". Biometa 2018 - Jornadas sobre Biometanización de RSU, Barcelona (Espanya), 18-19 de juny de 2018.

Chifari, R. "Viabilidad de la implementación de un sistema descentralizado para la valorización de los bioresiduos. Aspectos a considerar (Decisive project)". Biometa 2018 - Jornadas sobre Biometanización de RSU, Barcelona (Espanya), 18-19 de juny de 2018.

Freire-González, J., Ho, M. (2018). "The economic and environmental effects of an environmental fiscal reform in a dynamic CGE framework". 8th Atlantic Workshop on Energy and Environmental Economics Freire. A Toxa (Espanya), 21-22 de juny de 2018.

Campos Rodrigues, L. i Puig, I. "Taxes on air pollution in Spain". 19th Global Conference on Environmental Taxation (GCET19). Madrid (Espanya), 26-28 de setembre de 2018.

Freire-González, J., Ho, M. "The Economic and Environmental Effects of an Environmental Fiscal Reform in a Dynamic CGE Framework". Energy Modelling Platform for Europe (EMP-E) 2018 - Modelling clean energy pathways. Brussel-les (Bèlgica), 25-26 Setembre de 2018.

Campos Rodrigues, L. "Impacto socio-económico de la custodia del territorio en España". Jornada Anual de la XCT-XVAC. Barcelona (Espanya). 6 de novembre de 2018.

Campos Rodrigues, L. "Proyecto H2020 NATURVATION - Urban Nature Atlas". CONAMA. Madrid (Espanya). 26-29 de novembre de 2018.

Observatori de la fiscalitat dels residus

www.fiscalitatresidus.org

L'observatori neix el 2018 amb la voluntat de realitzar un seguiment continuat dels instruments de fiscalitat dels residus dins de l'estat espanyol. El nostre objectiu és impulsar la utilització de les eines fiscals per finançar i incentivar una millor gestió dels residus.

Aquest projecte està impulsat per la Fundació ENT però està obert a la col·laboració de persones i entitats que comparteixin l'objectiu de cercar la millora de la qualitat del medi ambient.

Es tracta d'un portal web que compta amb continguts en matèria de taxes de residus, sistemes de pagament per generació i impostos autonòmics. Aquests continguts s'aniran actualitzant amb la incorporació de nous estudis i instruments. A més, inclou informes sobre casos d'interès que puguin servir de referència a les administracions públiques que vulguin adoptar-los, així com un apartat amb nombroses publicacions tècniques i científiques sobre fiscalitat dels residus.

El portal està disponible en català i castellà. Gran part dels continguts estan també disponibles en anglès.

| Fundació ENT

Josep Llanza, 1-7 2n 3a
08800 Vilanova i la Geltrú
+34 93 893 51 04

info@ent.cat | www.ent.cat

| MÉS INFORMACIÓ

Si voleu contactar amb la Fundació ENT
per favor envieu un correu a info@ent.cat

MEMÒRIA ANUAL

2018

